

Na podlagi sedmega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – prečiščeno besedilo) izdaja Vlada Republike Slovenije

U R E D B O

o izvajanju delov določenih uredb Skupnosti glede živil, higiene živil in uradnega nadzora nad živili

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S to uredbo se določajo obveznosti nosilcev živilske dejavnosti, pristojni organi, ukrepi in kazenske določbe v zvezi z izvajanjem:

– Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1, z vsemi spremembami; v nadaljnjem besedilu: Uredba 178/2002/ES),

– Uredbe (ES) št. 852/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L št. 139 z dne 30. 4. 2004, str. 1, z vsemi spremembami; v nadaljnjem besedilu: Uredba 852/2004/ES),

– Uredbe (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali (UL L št. 165 z dne 30. 4. 2004, str. 1, z vsemi spremembami; v nadaljnjem besedilu: Uredba 882/2004/ES),

– Uredbe Komisije (ES) št. 37/2005 z dne 12. januarja 2005 o spremljanju temperature v prevoznih sredstvih, skladiščih in pri shranjevanju hitro zamrznjenih živil, namenjenih za prehrano ljudi (UL L št. 10 z dne 13. 1. 2005, str. 18, z vsemi spremembami; v nadaljnjem besedilu: Uredba 37/2005/ES),

razen v delu, ki se nanaša na krmo, pridelavo živil in tiste stopnje v živilski verigi, ki so v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno ustreznost živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili in zakonom, ki ureja veterinarska merila skladnosti, glede urejanja in nadzora v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Veterinarske uprave Republike Slovenije.

Priloge 1, 2, 3 in 4 so sestavni del te uredbe.

2. člen

Pristojni organ za izvajanje te uredbe je ministrstvo, pristojno za zdravje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

Pristojni organ za izvajanje uradnega nadzora iz te uredbe je Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZIRS).

Za izvajanje drugega odstavka 6. člena, 33. in 36. člena Uredbe 178/2002/ES je za namene te uredbe v skladu z uredbo, ki ureja koordinacijo delovanja ministrstev in njihovih organov v sestavi na področju varnosti hrane oziroma živil pri vključevanju v proces analize tveganja (v nadaljnjem besedilu: uredba o koordinaciji) pristojen Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: IVZ) v sodelovanju z drugimi institucijami.

3. člen

Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, imajo enak pomen kot izrazi iz uredb iz 1. člena te uredbe.

4. člen

Ne glede na določbe 1. člena te uredbe izvajanje sistema hitrega obveščanja poteka v skladu s 50., 51. in 52. členom Uredbe 178/2002/ES in določili uredbe o koordinaciji.

5. člen

Če Evropska komisija ne sprejme nujnih ukrepov iz 53. člena Uredbe 178/2002/ES, minister, pristojen za zdravje (v nadaljnjem besedilu: minister), sprejme začasne zaščitne ukrepe iz 54. člena navedene uredbe.

6. člen

V pripravo in izvajanje splošnega načrta za obvladovanje kriznih razmer (krizno upravljanje) na področju varnosti živil iz 55. člena Uredbe 178/2002/ES, ki se pripravi v skladu s 13. členom Uredbe 882/2004/ES, so vključeni ministrstvo, ZIRS in IVZ.

II. OBVEZNOSTI NOSILCEV ŽIVILSKE DEJAVNOSTI

7. člen

Nosilec živilske dejavnosti zagotavlja sledljivost v skladu z 18. členom Uredbe 178/2002/ES.

Nosilec živilske dejavnosti mora ZIRS na njegovo zahtevo poslati podatke iz drugega in tretjega odstavka 18. člena Uredbe 178/2002/ES.

Podatki iz prejšnjega odstavka, ki morajo biti vselej in takoj na razpolago ZIRS, zajemajo:

1. ime, naslov dobavitelja, navedbo prejetega živila in snovi, namenjenih uporabi ali za katere se pričakuje, da se bodo uporabile v živilu (v nadaljnjem besedilu: snovi) ter datum prejema živila oziroma snovi,

2. ime, naslov podjetja, kateremu je bil proizvod dobavljen, navedbo dobavljenega proizvoda in datum njegove dobave.

Podatki iz drugega odstavka tega člena, ki morajo biti čim prej na razpolago ZIRS, zajemajo:

1. količino živila in snovi (proizvoda),

2. rok uporabe, oznako serije oziroma številko LOT, če obstaja, podrobnejši opis proizvoda (npr. vrsta pakiranja, neto količina, vrsta proizvoda).

Nosilec živilske dejavnosti hrani podatke iz tega člena praviloma dve leti.

Pri živilih, pri katerih rok uporabe presega dve leti, se podatki iz tega člena hranijo za čas celotnega roka uporabe živila, podaljšan za šest mesecev.

Pri hitro pokvarljivih živilih, namenjenih končnemu potrošniku, ki imajo rok uporabe "porabiti do" krajši od treh mesecev ali so brez roka uporabe (npr. sadje, zelenjava, nepredpakirana živila), se podatki iz tega člena hranijo šest mesecev od datuma poteka roka uporabnosti.

8. člen

Nosilec živilske dejavnosti mora v primerih iz 19. člena Uredbe 178/2002/ES ravnati v skladu z navedenim členom.

Nosilec živilske dejavnosti mora imeti za primere iz prejšnjega odstavka izdelan pisni načrt ukrepanja.

9. člen

Nosilec živilske dejavnosti v skladu s prvim, drugim in tretjim odstavkom 19. člena Uredbe 178/2002/ES obvešča ZIRS po telefonu, faksu ali na elektronski naslov rasff.zirs@gov.si.

Obvestilo iz prejšnjega odstavka vsebuje ustrezne podatke iz priloge 1 te uredbe.

Nosilec živilske dejavnosti obvešča potrošnike v skladu s prvim odstavkom 19. člena Uredbe 178/2002/ES ob upoštevanju priloge IV uredbe o koordinaciji.

10. člen

Nosilec živilske dejavnosti mora v skladu z drugim odstavkom 6. člena Uredbe 852/2004/ES obrate, v katerih izvaja dejavnost, registrirati pri ZIRS.

Vlogo za registracijo iz tega člena nosilec živilske dejavnosti praviloma odda z izpolnitvijo elektronskega obrazca, objavljenega na spletnem naslovu <http://e-storitve-zirs.gov.si>. Vloga se lahko odda tudi pisno na obrazcu iz priloge 2 te uredbe. Pisna vloga se pošlje na območno enoto ZIRS, na območju katere je obrat, s pripisom "Registracija". Naslovi območnih enot ZIRS so v prilogi 3 te uredbe.

Postopek iz prejšnjega odstavka se uporablja tudi za posodabljanje podatkov v skladu z drugim odstavkom 6. člena Uredbe 852/2004/ES.

Vlogo za registracijo in vsa posodabljanja iz prejšnjega odstavka nosilec živilske dejavnosti sporoči ZIRS najmanj 15 dni pred začetkom obratovanja oziroma najpozneje 30 dni po vsakršni spremembi podatkov, opredeljenih v prilogi 2 te uredbe.

Če je vloga za registracijo nepopolna, ZIRS s tako vlogo ravna tako, kot je predpisano za ravnanje z nepopolno oziroma pomanjkljivo vlogo v zakonu, ki ureja splošni upravni postopek.

Na podlagi popolne vloge ZIRS uvrsti obrat na seznam registriranih obratov (v nadaljnjem besedilu: register obratov).

Register obratov nosilcev živilske dejavnosti vodi in posodablja ZIRS v skladu s prvim odstavkom 31. člena Uredbe 882/2004/ES, pri tem lahko uporabi razpoložljive podatke iz drugih uradnih evidenc.

11. člen

Sektorji živilske dejavnosti lahko pripravijo in razširjajo smernice za dobro higiensko prakso in uporabo načel sistema HACCP v skladu z 8. členom Uredbe 852/2004/ES.

Smernice iz prejšnjega odstavka odobri minister po predhodni oceni, ki jo v skladu s tretjim odstavkom 8. člena Uredbe 852/2004/ES pripravi ZIRS in IVZ. Ministrstvo pošlje smernice Evropski komisiji.

Smernice iz tega člena uporabljajo nosilci živilske dejavnosti prostovoljno.

III. URADNI NADZOR

12. člen

Pri opravljanju nalog uradnega nadzora imajo zdravstveni inšpektorji pooblastila, določena s predpisi, ki urejajo inšpekcijski nadzor in delovanje zdravstvene inšpekcije.

13. člen

Vzorčenje in analize se za namen uradnega nadzora izvajajo v skladu z 11. členom Uredbe 882/2004/ES.

V primeru zaprosila za dopolnilno izvedensko mnenje, se vzorci za takšno mnenje ne odvzamejo pri vzorčenju živila za mikrobiološke analize.

Uradne vzorce odvzame zdravstveni inšpektor ali v skladu s 5. členom Uredbe 882/2004/ES druga oseba, ki jo za to pooblasti predstojnik ZIRS.

Nosilec živilske dejavnosti mora brezplačno zagotoviti zadostno količino živil za uradni nadzor v skladu s prvim odstavkom tega člena.

14. člen

Stroške vzorčenja in analize vzorca pri uradnem nadzoru ob morebitni neskladnosti vzorca krije nosilec živilske dejavnosti, pri katerem je bil vzorec odvzet.

Stroške vzorčenja iz prejšnjega odstavka določi minister ob upoštevanju načel iz 27. člena in meril iz priloge VI Uredbe 882/2004/ES.

15. člen

Kadar mora ZIRS opraviti dodatni uradni nadzor, krije stroške takega nadzora v skladu z 28. členom Uredbe 882/2004/ES oseba iz navedenega člena.

Stroške dodatnega uradnega nadzora iz prejšnjega odstavka in poostrenega uradnega nadzora vnosa živil iz drugega odstavka 18. člena te uredbe določi minister ob upoštevanju načel iz 27. člena in meril iz priloge VI Uredbe 882/2004/ES.

16. člen

Laboratorijske analize za izvajanje uradnega nadzora opravljajo laboratoriji, ki jih v skladu z 12. členom Uredbe 882/2004/ES določi minister.

17. člen

Minister določi nacionalne referenčne laboratorije v skladu s 33. členom Uredbe 882/2004/ES.

18. člen

Uradni nadzor nad vnosom živil iz tretjih držav opravlja ZIRS v skladu s V. poglavjem Uredbe 882/2004/ES. Pri tem sodeluje s carinskim organom.

Poostren uradni nadzor vnosa živil iz petega odstavka 15. člena Uredbe 882/2004/ES se organizira in izvaja na vstopnih točkah. Vstopne točke so navedene v prilogi 4 te uredbe.

Pri vnosu pošiljke, ki sodi pod nadzor iz prejšnjega odstavka, mora uvoznik oziroma njegov pooblaščenec vsaj 24 ur pred prispetjem pošiljke na vstopno točko tej pisno posredovati podatke o vrsti, poreklu in količini živil ter o državi izvoznici in predvideno uro prispetja pošiljke.

Carinski organ lahko sprostí živila v prosti promet, potem ko zdravstveni inšpektor opravi nadzor in če je določena obveznost plačila pristojbin, ko je predloženo dokazilo, da je oziroma bo plačana pristojbina.

Stroške vzorčenja, laboratorijskih analiz, skladiščenja in morebitne druge stroške v zvezi z opravljanjem uradnega nadzora vnosa živil iz prvega odstavka tega člena, vključno z ukrepi in postopki iz 18. do 21. člena Uredbe 882/2004/ES, nosi nosilec živilske dejavnosti, odgovoren za pošiljko, ali njegov zastopnik.

19. člen

Carinska skladišča, prosta skladišča in objekti v prostih conah, v katerih se v skladu z Uredbo 2913/92/EGS izvaja dejavnost v zvezi z živili iz prvega odstavka prejšnjega člena, morajo biti registrirani v skladu z drugim odstavkom 6. člena Uredbe 852/2004/ES.

Podatke, potrebne za registracijo objektov iz prejšnjega odstavka, pridobi ZIRS od Carinske uprave Republike Slovenije.

20. člen

Pri opravljanju nalog uradnega nadzora zdravstveni inšpektor, kadar ugotovi neskladnost z zakonodajo o živilih, ob upoštevanju narave neskladnosti in podatkov o preteklih neskladnostih pri zadevnem nosilcu živilske dejavnosti odredi ustrezne ukrepe v skladu s 14. in 19. členom Uredbe 178/2002/ES, 18., 19. in 54. členom Uredbe 882/2004/ES ter s predpisi, ki urejajo zdravstveno ustreznost živil, inšpekcijski nadzor oziroma delovanje zdravstvene inšpekcije, ter predpisi, ki urejajo prekrške.

Zdravstveni inšpektor odredi potrebne ukrepe z upravnim aktom, izdanim v skladu s predpisi, ki urejajo upravni postopek, ter izrekom sankcij za storjene kršitve v skladu s to uredbo in predpisom, ki ureja prekrške.

Zoper upravni akt iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba na ministrstvo v osmih dneh od njegove vročitve. Pritožba ne zadrži njegove izvršitve.

Zoper izrečeno sankcijo iz drugega odstavka tega člena ni pritožbe, dovoljena pa je zahteva za sodno varstvo.

21. člen

Pristojni organ za zvezo v skladu s 35. do 39. členom Uredbe 882/2004/ES je ZIRS.

22. člen

V pripravo in izvajanje enotnega večletnega nacionalnega načrta uradnega nadzora iz 41. člena Uredbe 882/2004/ES se vključijo ministrstvo, ZIRS, IVZ in Zavod za zdravstveno varstvo Maribor.

IV. KAZENSKA DOLOČBA

23. člen

Z globo od 500.000 tolarjev do 8.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. uvaža živila, ki ne izpolnjujejo zahtev iz 11. člena Uredbe 178/2002/ES;
2. če pri izvozu ali ponovnem izvozu živil ne izpolnjuje zahtev iz 12. člena Uredbe 178/2002/ES;
3. daje v promet živila, ki niso varna glede na zahteve iz 14. člena Uredbe 178/2002/ES,
4. označuje, oglašuje in predstavlja živila na način, ki ni v skladu s 16. členom Uredbe 178/2002/ES;
5. ne zagotavlja izpolnjevanje zahtev živilske zakonodaje oziroma preverjanja izpolnjevanja teh zahtev v skladu s 17. členom Uredbe 178/2002/ES;
6. ne zagotavlja izpolnjevanja zahtev iz 18. člena Uredbe 178/2002/ES glede sledljivosti živil;

7. ne zagotovi ZIRS podatkov v skladu s 7. členom te uredbe;
8. ne hrani podatkov v skladu s 7. členom te uredbe;
9. ne ravna v skladu z zahtevami 19. člena Uredbe 178/2002/ES oziroma 8. člena te uredbe;
10. ne ravna v skladu z 9. členom te uredbe;
11. ne zagotavlja izpolnjevanja higienskih zahtev iz 3. člena oziroma drugega odstavka 4. člena Uredbe 852/2004/ES;
12. ne sprejme posebnih higienskih ukrepov iz tretjega odstavka 4. člena Uredbe 852/2004/ES;
13. ne zagotavlja skladnosti z zahtevami petega odstavka 4. člena Uredbe 852/2004/ES glede metod vzorčenja in analiz;
14. ne zagotavlja skladnosti z zahtevami prvega oziroma drugega odstavka 5. člena Uredbe 852/2004/ES glede stalnega postopka ali postopkov, ki temeljijo na načelih HACCP;
15. ne zagotavlja skladnosti z zahtevami četrtega odstavka 5. člena Uredbe 852/2004/ES glede dokazil, ki jih zahteva ZIRS, glede posodabljanja dokumentov oziroma hrambe dokumentov in evidenc;
16. ne sodeluje z ZIRS v skladu s prvim odstavkom 6. člena Uredbe 852/2004/ES;
17. ne registrira obrata v skladu z drugim odstavkom 6. člena Uredbe 852/2004/ES in 10. členom te uredbe;
18. ne zagotavlja izpolnjevanja zahtev iz 2. člena Uredbe 37/2005/ES;
19. ne datira in hrani zapisov o spremljanju temperatur v skladu s tretjim odstavkom 2. člena Uredbe 37/2005/ES.

Z globo od 200.000 tolarjev do 3.000.000 tolarjev se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi samostojni podjetnik posameznik.

Z globo od 30.000 tolarjev do 250.000 tolarjev se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 10.000 tolarjev do 100.000 tolarjev se za prekrške iz 3., 4., 5., 9. in 11., 18. in 19. točke prvega odstavka tega člena kaznuje tudi posameznik.

V. PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

24. člen

Smernice za dobro higiensko prakso, ki jih je minister odobril pred uveljavitvijo te uredbe, se lahko še naprej uporabljajo, kolikor njihova vsebina ni v nasprotju s to uredbo.

Smernice za dobro higiensko prakso, ki so se začele pripravljati pred uveljavitvijo te uredbe na podlagi 7. člena Pravilnika o higieni živil (Uradni list RS, št. 60/02, 104/03, 11/04 in 51/04) se pripravijo in sprejmejo v skladu z navedenim pravilnikom, kolikor njihova vsebina ni v nasprotju s to uredbo.

25. člen

Nosilec živilske dejavnosti, ki je ob uveljavitvi te uredbe opravljal živilsko dejavnost, mora obrate, v katerih izvaja dejavnost, registrirati v skladu z 10. členom in prilogo 2 te uredbe pri ZIRS v šestdesetih dneh od začetka izvajanja registracije.

Registracija iz prejšnjega odstavka se začne izvajati 1. februarja 2006.

26. člen

Ta uredba začne veljati 1. januarja 2006.

Št. 00725-17/2005/13

Ljubljana, dne 22. decembra 2005

EVA 2005-2711-0130

Vlada Republike Slovenije

Janez Janša l.r.
Predsednik